

ת"פ 30269/12/15 - תביעות צפת נגד גובאו גונטה

בית משפט השלום בקריית שמונה

ת"פ 30269-12-15 תביעות צפת נ' גונטה

בפני	כב' השופט מורן מרגלית, סגן נשיא
המאשימה	תביעות צפת
נגד	
הנאשם	גובאו גונטה

החלטה

בפניי בקשה במסגרתה עתר הנאשם לקבוע כי עומדת לו טענת 'הגנה מן הצדק'.

רקע כללי:

כנגד הנאשם הוגש ביום 15.12.15 כתב אישום במסגרתו יוחסה לו עבירת פציעה, עבירה לפי סעיף 334 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **החוק**).

במרכזו של כתב האישום ניצב אירוע אשר התרחש ביום 4.10.15 בסמוך לשעה 01:46 בביתה של הגב' שיוויטו גבריהוונס אשר במרכז הקליטה בצפת (להלן: **הבית**).

על פי הנטען בעובדות כתב האישום, במועד ובמקום הנזכרים לעיל, התפתחה תגרה בין הנאשם לבין אחר, א א (להלן: **המתלונן**) במהלכה תקף הנאשם את המתלונן כך ששפך על גופו וודקה ובהמשך, נטל לידי פחית משקה מסוג "אקס-אל" זרק אותה לעבר פניו של המתלונן ופגע בעינו.

כתוצאה מכך, כך נטען בעובדות כתב האישום, נגרמה למתלונן נפיחות בפניו וחתך מדמם בלחי ימין ליד ארובת העין.

בעקבות התקיפה המתוארת לעיל, כך נטען, נזקק המתלונן לטיפול רפואי הכולל תפרים.

הבקשה:

בפתח ישיבת ההקראה אשר התקיימה בתיק זה ביום 5.12.16 העלה הסנגור טענה מקדמית לפיה עומדת לנאשם 'הגנה מן הצדק'.

טענתו העיקרית של הסנגור הינה, כי כתב האישום נשוא תיק זה וכתב האישום אשר הוגש כנגד המתלונן, במסגרת ת"פ 30349-12-15 סותרים חזיתית זה את זה.

הסנגור הגיש לתיק בית המשפט תמונות בהן מתועדות החבלות בפניו של הנאשם (נ/1) וכן, תמונות של המתלונן לאחר האירוע (נ/2).

כן טען הסנגור, כי הנאשם דן הוא זה אשר הותקף והגיש לתיק בית המשפט העתק מכתב האישום אשר הוגש כנגד המתלונן (נ/3).

לטענת הסנגור כבר נקבע בפסיקה כי במידה ואין המאשימה יכולה להכריע מי מבין המעורבים אחראי לתקיפה אזי מוטב שלא תגיש כתב אישום.

טענה נוספת אותה העלה הסנגור הינה, כי לנאשם עומדת 'הגנה מן הצדק' אף לאור העובדה כי עובר לחקירתו הוא ביקש להיוועץ עם עו"ד מטעם הסנגוריה הציבורית, החוקר אכן התקשר לסנגוריה הציבורית ומשנשאל האם יש כוונה לעצור את הנאשם או לעתור לעונש מאסר בפועל, השיב החוקר בשלילה.

לנוכח אמירותיו אלה של החוקר, לא ניתן לנאשם סנגור ואולם, במסגרת כתב האישום ציינה המאשימה לראשונה כי בכוונתה לעתור למאסר בפועל ובכך יש טעם לפגם.

במסגרת תשובתו לתגובת המאשימה טען הסנגור, כי תשובת המאשימה לוקה בסתירה פנימית כך שמחד נטען כי אין ממש בטענה שאין היא יכולה להכריע בשאלה מי אחראי לתקיפה ומאידך היא טוענת כי על בית המשפט לשמוע ראיות בטרם מתן החלטה לעניין זה.

הסנגור שב וטען כי המאשימה לא יצאה ידי חובתה עובר להגשת כתב האישום ולא בחנה מי התוקף ומי הקורבן.

בהקשר זה ציין הסנגור כי המאשימה אישרה בתגובתה כי המדובר באירוע אחד ואולם, הגשת כתבי האישום הסותרים נבעו מן הטעם שכל אחד מן הצדדים תקף את רעהו באופן שונה וכי לא עמדה לאיש מן הצדדים יסודות "ההגנה" הנדרשות לתקיפה.

מכאן, כי המאשימה אינה כופרת למעשה בטענה כי המדובר באירוע אחד שאינו ניתן להפרדה, אשר על פי הפסיקה מוטב לו לא הייתה מגישה כתבי אישום מלכתחילה.

הפרשנות אותה מבקשת המאשימה ליישם לפיה יש לבחון במסגרת ניהול הוכחות את נסיבות הקטטה, יש בה כדי למנוע כל אפשרות להעלות טענה מקדמית של כתב אישום "מראה".

לעניין תשובת המאשימה לטענה לפיה נמנע מן הנאשם להיוועץ עם עורך דין בחקירתו נטען, כי לא נטען שהחוקר הבטיח שהמאשימה לא תעתור לעונש של מאסר בפועל.

הסנגור הבהיר, כי התנהלותה של המאשימה מנעה מן הנאשם ייצוג בשלב החקירה ועל הצורך המוגבר בייצוג מעין זה לנוכח נסיבותיו של הנאשם.

תשובת המאשימה:

בתגובתה מיום 6.12.16 טענה המאשימה כי דין הבקשה, על כל רבדיה, לדחייה.

לעניין הטענה בדבר היות שני כתבי האישום אשר הוגשו כנגד הנאשם והמתלונן נטען, כי המדובר באירוע אחד אשר התרחש בביתו של חבר משותף של הנאשם ושל המתלונן בו נערכה מסיבה.

במקום נכחו חבריהם של הנאשם והמתלונן אשר הינם עדי התביעה בתיקים אלה.

אכן, העובדות המצוינות בשני כתבי האישום הינן זהות בחלקים הרלוונטיים ובכללם: מקום התרחשות האירוע, מועד התרחשותו, נסיבות האירוע והמשתתפים באירוע.

עם זאת, החלקים המתארים את התקיפות מצד שני הצדדים הינם שונים כפי שנלמד מעדויות עדי הראיה אשר היו במקום.

עוד נטען, כי מעדויותיהם של עדי הראיה הניטרליים אשר היו במקום עולה כי יסודות "ההגנה", הנדרשות לתקיפה חוקית, אינם עומדים לא לנאשם ולא למתלונן.

לטענת המאשימה, בכדי לברר האם אכן מדובר בשני כתבי אישום סותרים, כטענת הסנגור, וכי לנאשם עומדת הגנה לתקיפה חוקית, יש לשמוע את הראיות בתיק.

לעניין טענתו השנייה של הסנגור, לפיה נמנע מן הנאשם להיוועץ עם עו"ד עובר לחקירתו וזאת לאחר שהחוקר טען בפני הסנגוריה הציבורית כי אין כוונה לעצור את הנאשם, טענה המאשימה כי כל אשר ציין החוקר הוא כי אין כוונה לעצור את הנאשם וכך היה.

המאשימה הכחישה את הטענה לפיה הובטח לנאשם כי היא לא תעתור להשתתף עונש מאסר וטענה כי הדברים כלל לא נאמרו.

לאור כל האמור לעיל עתר המאשימה, כאמור, לדחות את כלל טענותיו של הנאשם ולחייבו להשיב לאישום בהתאם להוראות סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **החסד"פ**).

דין והכרעה:

בפתח הדברים יצוין, כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק נקלטה במשפט הפלילי הישראלי במסגרת ע"פ 2910/94 **ארנסט יפת ואח' נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ' (2) 353.

במסגרת ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776, הורחבה גבולותיה של דוקטרינה זו (להלן: **עניין בורוביץ**):

"...ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל יידרש הנאשם להראות שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו, עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגינות תיוחס לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא למשל לרשלנותן, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל עיקר אך המחייבות, ומבססות, בבירור את המסקנה כי במקרה הנתון לא יהיה ניתן

להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות...".

(שם, בעמ' 807).

כן יצוין, כי במסגרת עניין בורוביץ נקבע מבחן בן שלושה שלבים לבחינת החלטה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק על מקרה ספציפי:

"...שאלת החלטה של הגנה מן הצדק על מקרה נתון טעונה בחינה בת שלושה שלבים: בשלב הראשון על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות... בשלב השלישי, מששוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון אם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב האישום...".

(שם, עמ' 807-808).

במהלך שנת 2007, עוגנה דוקטרינה זו במסגרת סעיף 149(10) לחסד"פ הקובע כדלקמן:

"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

במסגרת בג"ץ 6781/96 חבר הכנסת אהוד אולמרט נ' היועץ המשפטי לממשלה [פורסם במאגרים המשפטיים], עמד כב' השופט א. גולדברג על הפסול שבדיבור רשויות מנהליות בכלל ורשויות התביעה בפרט בשני קולות סותרים לכאורה:

"... לא יכול להיות ספק, כי עקרונות מינהל תקין אינם סובלים מצב שבו מדברת הרשות בשתי לשונות. רשות מינהלית אינה זיקית המשנה עורה לפי נוחיותה. חובת ההגינות המוגברת המוטלת על הרשות אינה מיישבת עם סתירה בלתי מוסברת...".

(שם, בעמ' 808).

בפרק החמישה עשר לספרו 'הגנה מן הצדק' (מהדורה שניה 2009), עמד המלומד י' נקדימון על טיעון דבר והיפוכו מצד התביעה כעילה לקיומה של הגנה מן הצדק:

"...מקרה מובהק של סתירה עובדתית בין הליכים שונים הוא הגשת שני כתבי אישום נפרדים הנובעים מאותה פרשה, אך שאינם יכולים לדור זה עם זה בכפיפה אחת. טלו למשל פרשת תקיפה שבה מעורבים פלוני ואלמוני. השניים מגישים תלונות הדדיות זה כנגד זה. התביעה אינה יכולה להחליט גרסתו של מי מהם להעדיף. היא מגישה אפוא שני כתבי אישום כנגד שניהם. בכתב אישום אחד נטען כי

פלוני תקף את אלמוני ואילו בכתב האישום האחר נטען כי אלמוני הוא שתקף את פלוני. כך, אלמוני הוא עד התביעה במשפטו של פלוני, בעוד פלוני הוא עד התביעה במשפטו של אלמוני. בהליך אחד ייטען כי יש ליתן אמון בעדותו של עד התביעה ואילו בהליך האחר - שם אותו עד תביעה עשוי להיות עד הגנה - יתבקש בית המשפט לדחותה..."

(שם, בעמ' 314).

זה המקום לציין, כי בפסיקה נעשה שימוש בדוקטרינת 'ההגנה מן הצדק' במקרים כגון דא ובתי המשפט הורו, במקרים המתאימים, על ביטול כתב אישום אשר הוגש בנסיבות דומות.

(ראה לעניין זה: ת"פ (נצ') 5020/02 **מדינת ישראל נ' גל** [פורסם במאגרים המשפטיים] וכן, ת"פ (עכו) 3032/07 **מדינת ישראל נ' מיטיקו אזמראו** [פורסם במאגרים המשפטיים]).

יחד עם זאת, במספר פסקי דין אחרים מצאו בתי המשפט כי ניתן ליישב בין ההליכים השונים אשר נבטו מאותה פרשה.

לעניין זה ראה החלטתו של כב' הנשיא (כתוארו אז) השופט תאופיק כתילי במסגרת ת"פ (נצ') 3729/05 **מדינת ישראל נ' פסחוביץ יקטרינה** [פורסם במאגרים המשפטיים] שם כל אחד מן הנאשמים, שהיו אחים, הודו בתקיפה אך טענו כי האחר הוא זה אשר תקף תחילה ובית המשפט קבע כי לא שוכנע ששני כתבי האישום אינם יכולים לדור בכפיפה אחת.

כמו כן, ראה את החלטת בית המשפט במסגרת ת"פ (ב"ש) 3247/03 **מדינת ישראל נ' דנברג יהודית** [פורסם במאגרים המשפטיים], אשר נסיבותיו דומות לפסק הדין בעניין גל דלעיל, ובו קבע בית המשפט כי שני כתבי אישום אשר הוגשו כנגד הנאשמת וכנגד בן זוגה יכולים לדור בכפיפה אחת.

יצוין, כי בית המשפט התייחס לחומרי החקירה הרלוונטיים בטרם הגיע להחלטתו זו.

ומן הכלל אל הפרט:

ייאמר כבר כעת, כי מעיון בכתבי האישום נשוא תיק זה ונשוא כתב האישום אשר הוגש כנגד המתלונן כאן במסגרת ת"פ 30349-12-15 (נ/3) עולה, כי אכן מהווים הם על פניו מעין תמונת ראי האחד של האחר.

יחד עם זאת, לא מצאתי כי ניתן בשלב זה לקבוע כי המדובר בפגם אשר נפל בהליך ואשר יש בו כדי לקבוע כי עומדת לנאשם 'טענת הגנה מן הצדק' ואנמק.

כבר בתחילה יצוין, כי מטעוני הצדדים עולה כי המתלונן הורשע בהליך האחר ואולם, לא מצויה בפני כל ראייה אשר יכולה ללמד מהן גרסאותיהם של המתלונן ושל הנאשם.

במצב דברים זה, אין בידי היכולת לקבוע בשלב זה כי שני כתבי האישום אינם יכולים לדור בכפיפה אחד.

זה המקום להעיר, כי אף מעיון בפסק דינה של כבוד השופטת רוטפלד האפט בעניין גל דלעיל עולה כי חומר הראיות היה מונח בפניה עובר למתן החלטתה בעניין זה.

במצב דברים בו לא מצוי חומר החקירה בפני בית המשפט, כך סבורני, לא יכול בית המשפט לקבוע באופן מוחלט כי שני כתבי האישום אינם יכולים לדור בכפיפה אחת.

לפיכך, ובטרם אתן החלטתי לעניין סוגיה זו מצאתי כי יש מקום בשמיעת ההוכחות.

לעניין טענתו הנוספת של הסנגור לפיה יש מקום להורות על ביטול כתב האישום מן הטעם שלא ניתנה לנאשם הזכות להיוועץ בעורך דין.

סבורני כי אף דינה של טענה זו לדחייה.

מטיעוני הצדדים עולה, כי החוקר לא ציין בשלב כלשהו בפני הנאשם כי אין בכוונת המאשימה לעתור למאסר בפועל בתיק זה.

הדבר היחיד אותו אמר החוקר לסנגוריה הציבורית הוא כי אין בכוונתם לעצור את הנאשם במסגרת הליכי החקירה.

משאלו הם פני הדברים, אזי לא שוכנעתי נכון לשלב זה כי נעשתה פעולה מצד המאשימה אשר היה בה כדי למנוע מן הנאשם ייצוג משפטי.

סוף דבר:

לאור כל האמור לעיל, הנני דוחה כאמור את הטענות המקדמיות אשר הועלו על ידי הנאשם על כל רבדיהן.

יחד עם זאת, הנאשם יוכל להעלותן בשנית לאחר שמיעת הראיות בתיק זה.

ניתנה היום, כ"א אדר תשע"ז, 19 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.